

Bulletin

Orgaan van de Nederlandse Vereniging Voor Pathologie

April 2008 - jaargang 17 - nummer 1

Ter introductie...

Hooggeëerd publiek!

En daar is-ie dan, na lang te zijn weggeweest, HET BULLETIN!!

Na drukke werkzaamheden van ondergetekende en evenzeer drukke werkzaamheden (van heel anderen) aan de website van ons aller vereniging. Ditmaal in zowel papieren vorm als in elektronisch format, want we zijn, wat aarzelend, toch maar de 21^e eeuw ingegaan. Voor uw informatie: deze twee manieren van uitbrengen is maar tijdelijk. Uiteindelijk is het de bedoeling dat het Bulletin alleen nog maar elektronisch bij u binnen zal komen.

In dit bulletin o.a.

- Van de bestuurstafel
- Het lab van de aflevering: VUMC
- Casus Verbalis
- In memoriam prof.dr. G. Bras

U zult in dit product, dat eigenlijk een proef is, voornamelijk bijdragen aantreffen van mijn hand, maar weet dat dat zal moeten veranderen. En weet dat ik de mensen zal weten te vinden om een bijdrage aan volgende issues te gaan leveren. Natuurlijk zijn er een aantal vaste rubrieken, zoals de column "Van de bestuurstafel", waarin het bestuur zijn hartje kan luchten. Om niet helemaal buiten de wereld te blijven zal ook onze correspondent in Zwitserland regelmatig te lezen zijn. Misschien wel toepasselijk dat na het Nederlandse NEE tegen de Europese grondwet de buitenlandse bijdrage komt uit zowat het enige Europese land dat geen lid is van de EU. Maar goed.

Een nieuwe vaste rubriek, die mij de moeite waard lijkt in de komende afleveringen van het Bulletin is "**Het lab van de aflevering**". Daarin zal iemand van een van de 52 laboratoria in Nederland een klein portretje schilderen van zijn/haar laboratorium/afdeling en daarmee de gelegenheid krijgen om schaamteloos reclame te maken om de kans op het invullen van eventuele vacatures te vergroten. Omdat de aanbiedingen hiervoor mij om de oren vlogen en iemand ook een voorbeeld moet brengen, zal ik als eerste

de afdeling pathologie van de VU aan u voorstellen.

Verder moet het Bulletin ook een plaats zijn waar we met zijn allen kunnen discussiëren over "**Hot topics**". Daar zijn er heel veel van en ik ben benieuwd wat u van de mijne denkt. U mag alles zeggen (nou ja, bijna alles), maar ik ben dankbaar als u dat dan wel naar het Bulletin stuurt, dat houdt de discussie op gang! Een zekere mate van welgevoeligheid is wel een voorwaarde.

Omdat het opiniërende gedeelte erg belangrijk is, maar niet het enige, zult u ook een wat meer inhoudelijk gedeelte vinden. Wij zijn natuurlijk allemaal plaatjesmensen en met de aankomende elektronische formats dreigt onze linguïstische vaardigheden verloren te gaan. Omdat dit vermogen tot beschrijven toch echt wel essentieel is in de pathologie, komt er een rubriek die "**De taal van de Pathologie**" zal gaan heten. Het zal een wat Quizachtig karakter krijgen: een beschrijving van een aandoening, puur verbaal, zonder begeleidend plaatje, met als vraag aan de lezer: welke diagnose is hier in tekst gecondenseerd?

Ten slotte leek het mij aardig om naast beroepsinhoudelijke stimulatie ook een zekere creatieve stimulatie toe te passen. Dat wil zeggen dat er een verhaal in het Bulletin gaat komen, waarvan elk nieuw hoofdstuk wordt geschreven door iemand anders. De schrijver mag alles bepalen van zijn onderdeel van het verhaal, als het maar aansluit bij de vorige afdeling. Hij/zij mag ook de volgende schrijver benoemen (wel telkens een ander, natuurlijk), maar moet wel vertellen waarom hij/zij vindt dat dat de volgende scribent moet zijn. Omdat de volgende schrijver breeduit in het bulletin zal worden aangekondigd, kan die natuurlijk niet meer weigeren met goed fatsoen. Ik zei al, ik zal mensen weten te vinden om dit blaadje een beetje levendig te houden. Welnu, genoeg aankondigingen! Lees verder en aarzel niet mij te berichten wat u van de opzet en de verschillende onderdelen vindt. Ik sta meer dan open voor suggesties, veranderingen, uitbreidingen, nieuwe rubrieken en wat dies meer zij. Een goede zomer en herfst gewenst en tot ziens of horen!

Paul van der Valk

Het oudste bulletin dat, elektronisch terug te vinden is, stamt al uit 1998. Dat was al de zevende jaargang.

Nu 10 jaar later, na een kleine pauze, is het bulletin, voornamelijk via de site maar ook nog een bepaalde tijd als hard-copy weer terug! Ik herinner me ook de eerste nummers, opgezet door Raymond Giard en onder getekende. Toen een tijd van vernieuwing en verandering. Denk hierbij aan het bulletin, pathologendagen en de bij- en nascholingsregistratie die ook in dit bulletin tot op waaien van stof aanleiding gaf (in de persoon van berichten uit Lausanne). Opvallend was ook bij deze uitgave de vermelding dat de lidmaatschapsgelden in gulden vermeld werden: 500. In tien jaar is aan die hoogte (in Euro's) nog maar weinig veranderd.

Ook nu zitten we als vereniging in een vernieuwingsproces. We liggen, denk we, goed op schema: de website is vernieuwd, secretariaat verder geprofessionaliseerd, de notaris is bezig met de statuten en jaar en meerjaren plannen van bestuur en commissies beginnen vorm te krijgen. Met al deze ontwikkelingen kan de contributieverandering natuurlijk niet achter blijven, maar daar komen we op terug.

Naast vernieuwing en verandering is het bestuur betrokken bij het DBC traject en uurtarief, protocollen, richtlijnen en visitaties (CBU, LVC) en het onderwijs (onderwijs-cie, GAIA). De pathologen dagen, tenslotte, in dit jaar, ik geloof op veler verzoek, op een nieuwe locatie. De inschrijving loopt goed en ik verwacht een hogere opkomst dan in Ede. Niet in de laatste plaats omdat er, in vergelijking met 10 jaar geleden, méér pathologen zijn.

Het wordt moeilijker om iedereen in deze club van pathologen alle collega's op de hoogte te houden over allerlei zaken hun beroep betreffend. Moet iedereen, zo denkt u wellicht in dit informatie tijdperk, wel van alles op de hoogte blijven? Het bestuur denkt van wel: het 'geïnformeerd zijn' is voor allen essentieel om de vanzelfsprekendheid van de pathologie te garanderen.

Afsluitend hopen en verwachten wij dat we dit jaar de ingezette veranderingen kunnen doorzetten en consolideren, zodat we de komende tien jaar weer een levendige vereniging zullen zijn.

Hans van der Linden, Voorzitter
Folkert van Kemenade,
Secretaris

Hot topics

OK, mensen. Wie gaat een voorzet geven? Ze liggen voor het oprapen, die controversiële punten.

Wat te denken van:

1. Kwaliteit en het CCKL
2. Minimum aantallen verrichtingen (moet een lab een minimum aantal verrichtingen doen om gelegitimeerd een bepaalde verrichting te mogen doen?)
3. Superspecialisatie versus generalisme
4. De obductie: boeiend en noodzakelijk of een relikwie?
5. Enz.

Het lab van de aflevering

Omdat de hoofdredacteur een stichtelijk woord heeft geuit in zijn opening, is het misschien, wat tongue in cheek, wel toepasselijk de afdeling pathologie van het VUMC alhier te laten spreken. Niet dat ondergetekende vindt dat een calvinistische signatuur iets van doen heeft met het goed pathologie bedrijven, maar toch...

De afdeling is groot (ongeveer 200 werknemers), waaronder 17 pathologen (eigenlijk 15 en 2 vacatures) en een "huurling" die 2 dagen komt helpen. Verder herbergt de staf 2 medisch immunologen en een moleculair bioloog, 3 immunologen/biologen en een chemica. Er zijn maar liefst 12 hoogleraren, waarover wel eens wat lacherig gedaan wordt, maar waarachter een filosofie en een praktische gedachte zit. Chris Meijer, het afdelingshoofd, realiseert zich dat om goede mensen aan te trekken, maar ook om ze te houden, er iets geboden moet worden en dat voor de verankering van onderzoekslijnen een hoogleraar aangewezen is. Zo zijn er o.a. hoogleraren op gebied van het onderwijs (1, Wolter Mooi), de experimentele pathologie (3), en verschillende deelspecialismen (de orale pathologie, GE, Cardiopathologie, Neuropathologie (2), Chemie (1)). De afdeling heeft dus een substantieel research deel.

Als we kijken naar de drie pijlers van het werk van de academische patholoog, te weten diagnostiek, onderwijs en research is daar het volgende over te zeggen.

Diagnostiek

De afdeling verzorgt de diagnostiek van het VUMC en, sinds zeer kort, het Amstelland ziekenhuis in Amstelveen, waarmee een nauwe samenwerking is aangegaan. Verder leveren een aantal huisartsen uit de regio en via het

Saltro histologische en cytologische diagnostiek wat op een aantal histologienummers komt van ongeveer 25.000 en een aantal cytologienummers van zo'n 35.000. Het aantal obducties fluctueert wat, zo rond de 350, waarbij het percentage van overledenen dat ter obductie komt op ongeveer 30 ligt. Het VUMC heeft een grote interesse in oncologie, wat het aanbod natuurlijk wel mede bepaalt. Grote leveranciers voor de afdeling zijn de GE, de dermatologie, de hematologie en de KNO. Voor de diagnostiek is er de beschikking over alle technieken, tot en met de moleculaire biologie, waarbij de afdeling zich natuurlijk vooral heeft geprofileerd met het HPV-bepalingsonderzoek. Uniek is de aanwezigheid binnen de afdeling van een medisch immunologisch lab.

Van oudsher is er op de afdeling een grote belangstelling voor de lymfoomdiagnostiek (de afdeling participeert in het IKA lymfoompanel), ook de zeldzame en moeilijke cutane lymfomen, voor de neurondegeneratieve aandoeningen, met name de Alzheimer en de Multiple sclerose, de kinderpathologie, de oncologische pathologie en sinds kort, voor de longpathologie

Onderwijs

De VU heeft een curriculum verandering ondergaan, met een grote verschuiving naar het kleine groepsonderwijs. Dat is een substantiële belasting voor de stafleden. Wolter Mooi speelt een belangrijke sturende rol bij de lopende ontwikkeling van het

curriculum, een taak die hem zeer toevertrouwd is. Een van de paradepaardjes van de afdeling op onderwijsgebied aan medische studenten is ons obductieonderwijs, waarbij veel aandacht is voor alles rond en

betreffende de obductie (aanvragen, uitvoering, natuurlijk versus niet-natuurlijk, en zo meer), waarbij ook inbreng is van een van de forensisch pathologen van het NFI, Frank van de Goot. Naast de medisch studenten is er onderwijs aan de medisch biologie, een grote studierichting aan de VU en natuurlijk aan arts-assistenten pathologie en aan collegae pathologen; de Amsterdamse zomercursus die om het jaar door de VU wordt georganiseerd is een begrip

Research

De hoofdlijnen van onderzoek van de afdeling pathologie betreffen de oncologie, de neurowetenschappen en de hart- en vaatziekten. Het oncologisch onderzoek is divers met natuurlijk een belangrijke poot voor de virale oncogenese met speciale aandacht voor HPV en EBV. Verder is veel belangstelling voor de tumorimmunologie en voor verfijning van diagnostiek en prognostiek van onder meer gastro intestinale tumoren, longtumoren, gliomen en lymfomen (apoptose onderzoek). Een niche onderzoek betreft de retinoblastomen, de vaak erfelijke oogtumoren bij jonge kinderen. Bij de neuro-wetenschappen zijn de hoofd-

onderwerpen de dementieel beelden, met name de Alzheimer, en de multiple sclerose. Het hart- en vaatonderzoek focust op pathogenetische mechanismen bij het hartinfarct, vaatveranderingen en het herseninfarct. De output van dit alles is groot en het aantal lopende researchprojecten indrukwekkend. Om deze zeer diverse en forse werklust kwalitatief zo goed mogelijk te houden, is de afdeling een CCKL traject ingegaan en is in 2004 geaccrediteerd. Hoewel er zeker aspecten van dit traject de kwalificatie papierwinkel ruimschoots verdienen is de communis opinio onder de stafleden dat het geheel toch zeker de moeite waard is geweest en nog steeds de moeite waard is. Naast alle interne besloomingen heeft Chris altijd uitgedragen dat stafleden ook verantwoordelijkheden buiten hun eigen lab aan moeten gaan.

De meeste pathologen participeren in een of meerdere gremia buiten de VU, zo is de secretaris van de vereniging, Folkert van Kemenade, uit de VU afkomstig, net als de voorzitter van de onderwijscommissie, en tot voor kort, de voorzitter van de CBU, Joost Oudejans (nu uitgeweken naar het Diaconessenhuis in Utrecht). Al met al een dynamische afdeling, waar veel omgaat en gebeurt en die midden in de dagelijkse praktijk staat.

Was getekend:
Paul van der Valk

Van de Thesaurus

De Thesauruswerkgroep heeft stug doorgewerkt aan het opnemen en herkenbaar maken van de verschillende WHO tumor classificaties in de PALGA-thesaurus.

De volgende classificaties van neoplastische lesies zijn nu opgenomen:

- Lymfomen
- Myeloïde lesies
- Bot en wekedelen
- Mamma
- Nier
- Neurogene tumoren
- Speekselklier

Daarnaast zijn de glomerulaire ziekten met de hulp van een aantal deskundigen grondig aangepakt. Momenteel wordt hard gewerkt aan een structurering/completering van de neurondegeneratieve aandoeningen.

Er is gebleken dat er veel vraag is naar het boekje van de PALGA thesaurus.

In dit boekje is ook de handleiding coderen opgenomen met een aantal andere praktische zaken.

Omdat de voorraad zijn einde nadert wordt aan een nieuwe uitgave gewerkt. Het is de hoop dat deze na de zomer zal uitkomen.

Los daarvan kan de PALGA-thesaurus worden geraadpleegd op de website (www.palga.nl) onder het hoofdstuk "coderen". Hier kunnen ook de columns van de vorige bulletins worden ingezien. Sommigen met handige tips. Daarnaast zijn opmerkingen en reacties altijd welkom (thesaurus@palga.nl)

De Thesaurus beheerder
Loes van Velthuysen

Casus Verbalis

Over welke afwijking gaat het hier?

De afwijking is min of meer rond en scherp begrensd t.o.v. het omliggende, overwegend streperige en roze gekleurde normale weefsel, dat aan een zijde begrensd wordt door een paarskleurige band, die aan de onderzijde wat golvend verloopt, terwijl de bovenzijde min of meer strak oogt. De afwijking bestaat uit donker kleurende brokjes, waarin vele eivormige, enigszins korrelig ogende structuurtjes dicht opeen gelegen zijn. Meer centraal gelegen zijn wonderlijke, fraai roze kleurende velden die haast transparant ogen met talloze uitsparinkjes erin, als de ogen van een pauwenstaart. Het komt voor dat meer compacte netwerkjes, als Japanse kalligrafie, gevonden worden, vaak aan de rand van de afwijking, en ook worden soms samensmeltingen gezien tegen de rand van de afwijking aan.

Pathologendagen

Voor het eerst in Zeist!

Het geografische middelpunt van Nederland ligt mogelijk ergens in Drenthe, maar de middelpunten van de rechthoek respectievelijk cirkel Nederland liggen bij Baarn en Soest. Zeist ligt daar niet zo ver vandaan. Geen Ede meer of Ermelo. Het zijn wel een beetje rare dagen: op een dinsdag en een woensdag. Maar alles went. De Engelse Pathsoc begint ook altijd op een dinsdag en loopt door tot vrijdag 12 uur. Dan kan iedereen nog naar huis in het Verenigd Koninkrijk.

Wat biedt het programma? Veroudering, ook al houdt de website zich nog wat op de vlakte ('to be announced'), maar het zal toch wel over aging and the cell gaan. Verder baarmoederhalskanker, dendritische cellen en pathologie van de placenta dan wel het Warburg effect. Het Warburg effect duidt op een metabool effect in kankercellen waarbij, ondanks ruime zuurstof supply, toch glycolyse wordt geprefereerd boven de (efficiëntere) oxidatieve fosforylering.

Op de woensdag ligt het accent meer op de longziekten, GANDS, de juridische en kwalitatieve aspecten van ons vak, de mamma en infectieziekten. Houdt college Giard in de gaten. Met Jan Broekman weet hij alles van de achterkant van het pathologische gelijk.

U kunt zich nog inschrijven op de website tot 15 april zonder extra kosten. Anders gewoon bij de balie. In tegenstelling tot in Engeland, kost het bezoek u maar één dag. Dan kunt u de rest van de week lekker werken.

Een gedragscode voor Biosecurity

Staat u er wel eens bij stil dat de organismen waarmee u dagelijks werkt een potentieel biologisch wapen zijn? En heeft u enig idee hoe deze stoffen in handen van kwaadwillenden zouden kunnen komen? Denkt u daaraan wanneer u bezoekers rondleidt op uw werkplek, stoffen opbergt of vervoert?

Sinds de aanslagen op het World Trade Centre in 2001 en de antrax-brieven die kort daarna werden verstuurd is de aandacht voor bioterrorisme sterk toegenomen.

Biosecurity is erop gericht te voorkomen dat levenswetenschappelijk onderzoek en onderwijs bijdraagt aan misbruik van biologische organismen.

De dreiging van de productie en het gebruik van biologische agentia als wapens wordt nog steeds serieus genomen. De KNAW heeft daarom in opdracht van het ministerie van OCW een gedragscode Biosecurity voor Nederland opgesteld.

Over deze gedragscode organiseert de KNAW in de komende maanden discussies en workshops. Daarbij zal de KNAW de gedragscode op diverse beroepsbijeenkomsten in het land presenteren. Voor meer informatie over deze activiteiten of het bestellen of downloaden van de gedragscode kunt u terecht op

www.knaw.nl/biosecurity

Op 5 januari jl. overleed Gerrit Bras, emeritus hoogleraar pathologische anatomie in Utrecht. Hij werd geboren in Kertosono, het voormalige Nederlands Indië. Hij volgde de middelbare school in Malang (Java) en ging daarna geneeskunde studeren in het toenmalige Batavia. Daar leerde hij zijn toekomstige echtgenote Puck Bitter kennen, die ook geneeskunde studeerde. Na zijn studie werd Gerrit Bras aangesteld als patholoog-anatoom in opleiding. Hij wijdde zich, evenals zijn echtgenote, aan een onderzoek naar parasitaire wormen waarop zij zouden promoveren. Dit onderzoek werd abrupt afgebroken toen Nederland op 8 december 1941, één dag na de slag bij Pearl Harbour, de oorlog verklaarde aan Japan.

Bras werd opgeroepen voor militaire dienst en nam als officier van gezondheid deel aan de slag bij Bandoeng, de z.g. Tjiaper stelling, toen de Japanners oprukten in Java. Daarbij ontsnapte hij ternauwernood aan de dood en dank zij zijn kennis van de Javaanse natuur (zijn vader werkte bij het boswezen) en een

goed kompas wist hij na de nederlaag bij Bandoeng uit handen van de Japanners te blijven die tot de capitulatie van Nederlands Indië geen krijgsgevangenen maakten.

Na de capitulatie kwam hij als krijgsgevangene in Siam terecht waar hij als arts moest werken aan de Birma spoorweg. Onder de krijgsgevangenen, die daar aan het werk waren gesteld heerste een zeer hoge mortaliteit ten gevolge van ondervoeding en de uiterst slechte hygiënische omstandigheden. Duizenden stierven aan dysenterie, beriberi en cholera. Zelf ondervoed en lijdende aan beriberi wist Bras nog vele lijdens aan cholera van een zekere dood te redden door met geïmproviseerde middelen infusen toe te dienen van min of meer op de gok vervaardigde zoutoplossingen. Zelfs bij de Japanse bewakers wist hij daardoor respect af te dwingen en kreeg de bijnaam “dokter cholera”. Later moest hij weer als arts werken in de beruchte kolenmijnen van Fukuoka in Zuid Japan.

Na de capitulatie van Japan bleek zijn echtgenote, hoewel sterk verzwakt, de kamptijd op Java te hebben overleefd. Bras werd voor zijn werk in de krijgsgevangenkampen begiftigd met de Verzetster Zuidoost Azië. Hij vervolgde de opleiding tot patholoog anatoom onder leiding van professor Bonne, later onder professor Müller bij wie hij in 1950 promoveerde op het proefschrift Variola, een pathologisch-anatomische studie. Dit proefschrift was gebaseerd op 177 obducties, verricht op patiënten die aan deze ziekte waren overleden tijdens de grote pokkenepidemie die in 1949 in de Indonesische archipel heerste. Dit proefschrift kreeg een zeer waarderende

recensie in het NTvG. In hetzelfde jaar werd Bras hoogleraar in de pathologische anatomie in Djakarta, zoals Batavia na de onafhankelijkheidsverklaring van 27 december 1949 was herdoopt.

Al spoedig werd zijn werk moeilijker. Het verrichten van obducties vond weerstand wegens de godsdienstige opvattingen die toen veld wonden, slecht betaalde medewerkers zochten bijbaantjes, er ontstond een streven om blanke op belangrijke overheidsplaatsen door volbloed Indonesiërs te vervangen en ondanks zelfs vriendschappelijke betrekkingen met de Indonesische machthebbers bestond de mogelijkheid dat ook zijn positie daarbij op den duur in gevaar zou komen. Het is daarom niet verwonderlijk dat hij reeds in 1951 een betrekking aanvaardde als patholoog anatoom in Jamaica. Daar was in 1950 een afdeling pathologische anatomie opgericht in de onder toezicht van de University of London gevestigde medische faculteit. In 1955 werd hij benoemd tot hoogleraar aan deze faculteit als opvolger van de Engelse hoogleraar die daar bij de oprichting was aangesteld.

In Jamaica had het gezin van Bras een gelukkige tijd. De wetenschappelijke belangstelling van Bras richtte zich op daar endemische ziektes. Zo vond hij dat een daar heersende dodelijke leverziekte als pathologische basis had een obstructie van de centrale venae van de leverkwabjes. Dit werd veroorzaakt door “bush tea”, een verzamelnaam voor theeachtig aftreksels van lokale kruiden, die door de inheemse bevolking wordt gedronken en waar soms

ook een heilzame werking aan wordt toegeschreven. Hij slaagde er ook in het specifieke kruid, dat deze ziekte, Venocclusive-Disease (V.O.D.) veroorzaakt namelijk crotolaria te identificeren. Ook toonde hij aan dat een andere, vaak dodelijke endemische ziekte, de Jamaican vomiting sickness, wordt veroorzaakt door het eten van de onrijpe vrucht van de ackee boom, welke vrucht met rijst en erwten een gewild volksvoedsel is in Jamaica.

Tijdens een verlof in de VS. kwam hij in Philadelphia in contact met de veterinaire Morris H. Ross met wie hij het bekende onderzoek deed waarbij door caloriearm dieet bij ratten de levensduur in hoge mate wordt verlengd.

In 1971 werd hij benaderd voor de post als hoogleraar in Utrecht. Tijdens een conferentie in Curaçao waar veel Nederlandse patholoog anatomen aanwezig waren, was men blijkbaar in ons land opmerkelijk geworden op het werk van onze landgenoot in Jamaica. De uitnodiging sprak hem aan daar hij in Jamaica reeds op 60-jarige leeftijd met emeritaat zou moeten gaan, hetgeen voor hem om uiteenlopende redenen niet aantrekkelijk was.

Zo aanvaardde hij op 58-jarige leeftijd, een leeftijd waarop vele Nederlanders het wat kalmer aan gaan doen en opgewekt aan hun pensioen gaan denken, het hoogleraarschap in Utrecht, voor de tweede maal in voor hem volkomen nieuwe omstandigheden. Zijn inaugurale rede hield hij samen met Victor Swaen met als titel "Benigne en maligne vermagering". Daarbij nam hij de "benigne vermagering" voor zijn rekening en sprak uitvoerig over het onderzoek naar de gevolgen van een caloriearm dieet bij ratten. Bij dit onderzoek werd de

gezondheidstoestand en de levensduur vergeleken van een groep ratten met een dieet, dat aan geen beperkingen onderhevig was met overeenkomstige groepen ratten die een caloriearm dieet kregen. Alle ratten werden postmortaal uitvoerig onderzocht. Een opvallende bevinding van dat onderzoek was dat de ratten die een caloriearme voeding kregen, veel langer leefden dan de ratten zonder restrictie wat het dieet betrof. Een andere belangrijke bevinding was dat bij de dieren met caloriearme voeding slechts 7% van het aantal kankers werd gezien dan bij de dieren zonder caloriebeperking. Dit zeer langdurige en arbeidsintensieve onderzoek werd nog enige tijd voortgezet tijdens zijn hoogleraarschap in Utrecht totdat het eindigde door het overlijden van M.H. Ross.

Verrassend snel wist hij zich een belangrijke plaats te verwerven aan de Utrechtse faculteit en in de Nederlandse medische en wetenschappelijke wereld. In 1972 werd hij lid van de KNAW. In de jaren 1976, 1977 en 1978 was hij lid van de redactie van het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde. In 1975 ontving hij de Eijkman medaille voor zijn verdiensten voor de tropische pathologie. Hij werd Officier in de Orde van Oranje Nassau.

Zoals hij steeds had gedaan, pakte hij zijn werk in Utrecht energiek aan. Hij slaagde erin het Pathologisch instituut aan de Pasteurstraat, dat al stamde uit het begin van de twintigste eeuw volgens de eisen van de tijd smaakvol te renoveren. Door studenten werd het wel "Hilton-Pathologie" genoemd. Degenen die in dat instituut werkten, hebben dan ook met enigszins gemengde gevoelens dit instituut verruild voor een plaats in het Academisch Ziekenhuis in de Uithof. Door deze verhuizing was ook de status aparte van het Instituut verleden tijd geworden.

Bras benutte die bijzondere status van het Instituut toen hij in het midden van de roerige jaren '70 ruimte bood voor een in de collegezaal van het Academisch Ziekenhuis gewaagd symposium over psychofarmaca. Toen een onstuimige meute van "antipsychiatrische" studenten bij de aan de Pasteurstraat gelegen ingang te hoop liep om deze bijeenkomst te verstoren, gaf hij koelbloedig leiding aan het personeel dat de belegerde veste succesvol wist te verdedigen. Een maaltijd bij de "Chinees" was hun welverdiende beloning.

Bras trad op als promotor bij promoties over uiteenlopende onderwerpen: oncologie, cytologie, neuropathologie en geschiedenis van de geneeskunde, passend bij zijn veelzijdige belangstelling.

Hij was energiek, kon uitstekend leiding geven, enigszins autoritair, maar daarbij gaf hij zijn medewerkers alle ruimte en steun om zich te ontplooien en bovenal was hij eerlijk en loyaal.

Gerrit Bras als mens en medicus wordt met veel verve in het NTVG beschreven door Prof. Dr. B. Smalhout, een goede vriend van Bras, als eerste auteur.

J.A.M. van Unnik
P.J. Slootweg
W. den Otter

Colofon

NVVP Bulletin

Orgaan van de Nederlandse Vereniging voor Pathologie

Correspondentie-adres

Secretariaat NVVP
Postbus 8003
3503 RA UTRECHT
secretariaat@pathology.nl

Redactie Bulletin

P. van der Valk

Websitecommissie

J.L.G. Blaauwgeers, J.E. Boers, mw. G.E. Zielinski,
Website: www.pathology.nl

Lay out: Cantrijn

Oplage

650 exemplaren

Advertenties

Voor advertenties is telefonisch overleg met de redactie noodzakelijk.

Kopij

Insturen via correspondentie-adres. Aanleveren gebeurt via email.
Elke auteur is verantwoordelijk voor zijn/haar bijdrage. Hetzelfde geldt voor inlichtingen door derden verstrekt.

Secretariaat NVVP

Postbus 8003
3503 RA UTRECHT

Ledenadministratie

Secretariaat NVVP
Postbus 8003
3503 RA UTRECHT

KoepelBestuur

Dr. J.C. van der Linden, voorzitter
Dr. J.W. Meijer
Dr. F. van Kemenade
Dr. R. A. Woutersen
Prof. dr. W.J. Mooi
Dr. E. de Heer

Bestuur NVVP

Dr. J.C. van der Linden, voorzitter
Dr. F. van Kemenade, secretaris
Dr. J.W. Meijer, penningmeester a.i.
Dr. T.E.G. Ruijter
Dr. J. J. Oudejans
Dr. R. R. de Krijger
Drs. S.M. Willems

Contributie

De contributie voor het lidmaatschap van de vereniging bedraagt per jaar voor klinisch pathologen: gewone leden € 237,-; arts-assistenten/AIO/AGNIO € 37,-; oud-leden € 25,-; buitengewone/buitenlandse leden € 95,-. Voor de sectie experimentele pathobiologie per jaar: gewone leden € 50,-; arts-assistenten/AIO/AGNIO € 25,-; oud-leden € 25,-; buitengewone/buitenlandse leden € 50,-. Voor de sectie dierpathologie: gewone leden € 50,-; arts-assistenten/AIO/AGNIO € 25,-; oud-leden € 25,-; buitengewone/buitenlandse leden € 50,-.

Agenda:

22 en 23 april
Pathologendagen in Zeist

22 mei
Invitational Conference georganiseerd door RIVM in Utrecht

5 en 6 juni
3e Cursus Klinische Neuropathologie

11-13 juni
European Nephropathology Course

18 juni
7e NKI-AVL mammacarcinoom symposium Beter Sparen te Amsterdam

Kopie voor het volgende nummer inleveren vòòr 23 mei 2008.